

Gubbelaget

ET IDRETTLAG LEVES LIVET PÅ MANGE PLAN. Så også i Varegg. For én ting er ungdommen og de aktive. Også de blir eldre en dag, og hva da med kameratskap og felles idrettsglede? Hvor hører man da til? Man får ikke mindre behov for fellesskap, mosjon og livsinnhold med årene.

Det er da man danner et gubbelag.

Karene i Varegg var tidlig ute. De stiftet seg selv 28. mai 1952, da hovedlaget bare var fem små år gammelt. Formann i det første styret var OLAV STUBSVE, sekretær ODD MEYER LAMPE og kasserer ASBJØRN PAULSEN. De fleste av Vareggubbene var tidligere medlemmer enten av Pallas eller av Høidekameratene, så de hadde adskillig lengre fartstid bak seg i idrettssammenheng enn de fem årene i Varegg. Pallas hadde for øvrig allerede januar 1946 dannet et lag for sine gamlekarer, men de fortsatte ikke uten videre virksomheten i Varegg.

Interimsstyret besto av tidligere Pallasgubber. Det ble utarbeidet en egen lov. I følge den er formålet med gubbelaget å skape et godt kameratslig miljø for eldre medlemmer av Idrettslaget Varegg. Medlemsskap i Varegg er en forutsetning for medlemsskap i gubbelaget. Nedre aldersgrense var i utgangspunktet satt til 35 år, men ble i 1984 senket til 32 år på grunn av at alderen på spillere til oldboyslag gikk ned til 32 år. Senere er den endret til 33.

Julen 1952 skriver signaturen SYN i medlemsbladet:

Da jeg ble presentert for formannen av vårt gubbelag, må jeg medgi at jeg ble nokså forbauset. Når dette var tilfelle, så var det fordi jeg hadde forestilt meg, kanskje ikke alene i vårt lag, at medlemmene av et gubbelag var gråhårete personer som forlenget hadde fått sin «lille» mage, og som for lengst hadde funnet sin revekvilevippestol (nynorsk for gyngestol) med snadde, avis og en masse av barnebarn. Men jeg tok feil. Grundig feil – heldigvis. Og det gjør alle som har en slik oppfatning.

Etter det jeg har sett og ikke minst hørt så er det faktiske forhold at gubbelaget har en rygggrad av bare ungdommer. En rygggrad hvor det er samlet erfaring, kunnskap og vilje til støtte for det lag hvor de selv har mottatt disse egenskaper.

Enkelte mente at det var dumt at gubbene var så unge, at de kanskje, når alt kom til alt ikke bare var til fordel for Varegg. Etter deres mening burde gubbene bruke tiden til direkte lederarbeid til gagn for barn og unge i stedet for å holde på for seg selv. Hev aldersgrensen til femti år, helst seksti, foreslo de. De har ikke vunnet fram. Men når en leser årberetningene forstår en forslaget. I perioder har det vært vanskelig å finne noen som var villig til å gå inn og lede laget. Varegg har faktisk til tider vært uten formann og når man går gjennom navnelistene og ser på hvem som har hatt tillitsverv i eller for laget, ser en fort at det er de berømte Tordenskiolds soldater. Fremtredende medlemmer av gubbelaget har tatt sin tørn i hovedstyre og utvalg igjen og igjen.

Kanskje synes de yngre at de har mer enn nok med å mestre familie og jobb og at de ikke makter å påta seg det praktiske og byråkratiske åket lederfunksjonene i et idrettslag har utviklet seg til å bli etter at profesjonaliseringen og pengene gjorde sitt inn- tog også her. Men gubbene, har mange ment, de er ferdige med sin aktive karriere, de har fått eventuelle barn litt fra hånden, de burde ha tid til å la seg velge inn i styre og stell. De burde ikke ha lov til å nyte sitt otium i et trivelig gubbelag der man snakker om den gang da og ellers lar livet flyte forbi eller bare gjør kjekke ting for seg selv.

FREMSYNT

NÅ ER VEL NEPPE GUBBELAGET I VAREGG kjent for utelukkende å gjøre kjekke ting for seg selv. Ei heller har de noensinne løpt fra lederansvaret i hovedstyret. De har tatt jobbene der de har måttet. Noen ganger med et sukk, fordi de har visst, at om ikke de tok utfordringene, sto det heller ikke noen andre i køen og ønsket å smette fram. Så de har tatt tillitsverv, mange av dem, av kjærlighet og takknemlighet til laget, lenge etter at de egentlig helst ville ha trådt et skritt tilbake og latt ungdommen få storme fram. I tillegg har de gjennom årene strukket ut mang en praktisk hjelpende hånd. Det er vel for eksempel nokså tvilsomt om den siste badstuutbyggingen hadde blitt realisert hvis ikke gubbene hadde spyttet i barkete never og satt i gang. De fleste av dem vokste opp i en tid da en ikke var vant til å få ting opp i hendene og da en var takknemlig for å ha et tilholdssted. Deres dugnadsånd har vært sentral både når det gjelder Badstuen med vedlikehold og utvidelser, og når det gjelder hyttene. De er vant

til å ta i et tak, og de gjør det fremdeles. Når Badstuen nå står der som et fullverdig grendahus til glede både for Varegg og for beboerne i Høyden, er det først og fremst deres fortjeneste.

Gubbene er forutseende. De har innsett at behovene endrer seg og at den formen for tilværelse de selv var fornøyde med ikke er nok for dagens oppvoksende slekt. Men de har også innsett, at aldri før har behovet for et sted å være vært så stort som det er i dag, da de fleste mennesker paradoksalt nok har mer plass hjemme enn de selv bare kunne drømme om å få den gang de var unger. Men de ser også at materiell velstand ikke er synonymt med glade og veltilpassede ungdommer.

Vareggubbene har tenkt fremover, tenkt på Badstuen som sentrum for aktiviteter for barn og ungdom som ikke nødvendigvis har med idrett å gjøre, men som likevel er i Vareggs ånd. De tenker seg foreldre/barn-trim, ungdomsklubb i en litt annen form enn de kommunale, at det kan spilles sjakk, couronne eller bordtennis, kort sagt at barn og unge skal få et tilbud som holder dem borte fra gaten.

DUGNADER OG VAKTER

DET STÅR IKKE NOE I GUBBELAGETS LOV om sosial virksomhet eller om aktiviteter utenfor Vareggs grenser. Men etter hvert har det vist seg at gubbene har vært svært så aktive på mange hold.

Er de skippertaksfolk? De vet i alle fall å ta i når det trengs. I 1970 påtok Varegg seg tre flyttejobber. Den største av dem var for Stord Bartz Industrier, som flyttet fra Slottsgaten til C. Sundts-gate, den enkleste var å flytte avisen Fiskaren, den mest omfattende og dårligst betalte å flytte hele butikklageret til Namtvedt. I alt innbrakte jobbene kr 15000, en anselig sum den gang. Gubbene var med, både med å organisere og å jobbe rent fysisk.

Siden har det vært mange flyttejobber, og felles for dem er at de krever maksimalt av krefter og av innsats, og at de gir pene beløp til slunkne kasser innenfor laget.

De har vært vakt ved lagets kamper. Spesielt på femti- og sekstitallet, da Varegg spilte i landsdelsserien og hovedserien, og det var mye folk på tribunene, var dette viktig. For ikke å snakke om da laget spilte i annen divisjon i 69/70. Gubbene ordnet opp med billettsalg og kommanderte ut vakter og tok seg av det meste praktiske. Fotballgruppen hadde i og for seg en enkel oppgave. Gubbene stilte også som vaktmannskap på Stemmemyren

For livets glade gutter går solen aldri ned.

Vareggs gubbecup, Mulebanen. Bak fra venstre: REIDAR THORMODSEN, PER STEINSVIK, ERLING JACOBSEN, ARNE ANDERSEN og JAHN STORUM. Foran fra venstre: JAN NOREVIK, KJELL TOTLAND, PER FRANTZEN og JAN K. HOVLAND.

Idrettslaget Vareggs arkiv

helt til for få år siden, men da tilskuertallet var sunket til atten, fant de ut at de hadde bedre ting å bruke tiden til.

Hver høst i alle år har de tatt turen til Kvamskogen med koks og ved til hytten. Også hytten på Tarlebø tok de vare på i mange år. De har stilt som vakt ved alle Vareggs skirenn på Ulriken og Midtjellet og på Kvamskogen. De har arrangert fiskekonkurranser, både interne Vareggkonkurranser med egne regler og fellesfisketurer med Nordnes og Trane. Varegg tok initiativ til den første i 1964. Senere gikk arrangementet på rundgang.

I 1964 begynte Gubbelaget med juletreffester for barn sammen med Vareggs Vel, lagets «gubbe»-jenter. Noen år etter begynte gubbene å duppe med hodet og det var liten eller ingen aktivitet i årene fra 1966 til 1968. Men de klarte da å blåse liv i seg selv igjen, og da det så ut til at de gamle jentene skulle forsvinne fra lagets ytterkant, tok gubbene tak i dem og fikk dem i gang igjen.

Det var i syttiårene. Etter den tid har Vellet vært svært oppegående, til tider faktisk mer oppegående enn gubbene.

Gubbene tok seg en ny blund i 1972, men kom fryktelig tilbake året etter og har siden vært stødig i siget.

SOSIAL SAMVITTIGHET

|| ALLE ÅRENE VAR GUBBENE OG DAMENE I VAREGGS VEL sentrale i Vareggs engasjement for guttene på Ulfesnesøy. «Gubbelaget med sitt glimrende humør vil bli husket lenge», skrev tidligere skolestyrer OLAV RIMMEREIDE i Bergens Tidende i 1967.

I 1970 påtok gubbene seg å transportere funksjonshemmede til den nystiftede Club Darling Point som inviterte til dans og underholdning hver 14. dag i Cosy Bar på Willies i Bergens Haandværks- og Industriforening. I fem år holdt de det gående i samarbeid med Norges Husmorforbund avd. Bergen. Da de trakk seg ut, var det fordi Taxisentralen og Bergen Sporvei skaffet egnede busser til uføretransport.

Disse årene med jobbing for en felles sak som i og for seg ikke hadde noe med Varegg å gjøre ble av avgjørende betydning for Gubbelagets videre liv. Dette var noe med mening i. Trivelig, selvsagt, å gå på medlemsmøter med interessante foredrag eller bedriftsomvisninger, men bedre å få bruke krefter og sosialt sinnelag på å hjelpe andre. Og akkurat det er noe man har fortsatt med. Da tre av gubbene, KJELL TOTLAND, PER STEINSVIK og HANS-JOHAN HALSVIK fylte seksti år for noen år siden, bestemte de seg for å holde felles visitt i Badstuen og ga beskjed om at de ikke ville ha gaver. Skulle de få noe, måtte det være penger, som de kunne kjøpe gaver til Ladegården sykehjem for. Visitten innbrakte fem tusen kroner. For pengene ble det kjøpt videospiller og pyntegenstander til det kombinerte møterommet/kapellet.

Da gavene ble overrakt, ble det knyttet en kontakt som er blitt til stor glede for alle parter. Nå stiller gubbene siste helgen i november når Bergens Tidendes juletre i Lille Lungegårdsvann skal tennes og tusenvis av mennesker danner lenker rundt vannet. I to av bydelsutvalgets hvite busser kjører de femten til tjue beboere til arrangementet.

Sykehjemmet feiret sitt 10-årsjubileum med fest for beboerne. Gubbene stilte korrekt antrukket i blå bukse og hvite skjorte og med hvit serviett over armen, jenter fra Vareggs Vel trakk i blått skjørt og hvit bluse og serverte ved bordene. Etter bordsetet var det dans, og staute gubber svingte seg med sykehjems-

Grand Old Boys 1997.

Foran: BJØRN MADSEN og KJELL E. SØRENSEN.

2. rekke: JAN NOREVIK, JAN JØRGENSEN, ANDERS BJELLAND, JOHN OVE SVENDSEN, PER JOHANNESSEN og PER STEINSVIK.

Idrettslaget Vareggs arkiv

beboere. Toastmaster var Vareggutten JOACHIM LARSEN. Gubbene drar på juleinnkjøp med beboerne, tar dem med på utflukter i nye og gamle bystrøk, triller dem på småturer og kjører dem til gamle tomter. Kontakten er tosidig. Når Vellet og Gubbelaget har sine julemøter, blir maten levert fra kjøkkenet på Ladegården sykehjem.

De prøvde seg på egen bridgeklubb i Badstuen. Den varte et års tid og ble aldri noen suksess. Derimot har der vært andre suksesser.

I 1979 samarbeidet nøkkelpersoner fra gubbelaget med Bergens Skog- og Træplantningsselskap og Bergen kommune, fritidsseksjonen om å arrangere en fødselsdagsmarkering av Fjellveien, som fylte 100 år. Arrangementet ble mye mer storstilt enn initiativtakeren, Skogselskapet, i utgangspunktet hadde tenkt seg. Som det skriver i sin beretning i 1979:

Etter å ha drøftet forskjellige alternativer, ble vi fort klar over at man måtte overlate arrangementet til «profesjonister». Valget falt på Fjellveiens nære nabo, Idrettslaget Varegg. Det skulle vise seg å være et lykkelig valg.

Sammen med medlemmer av Det Lystige Selskab som har tilknytning til Varegg, selskapets representant, skogmesteren, og med verdifull støtte av direktør Kvam ble det lagt opp til en omfattende feiring av begivenheten. Opplegget ble langt mer stortilt enn vi fra først hadde tenkt oss. Med helhjertet oppslutning fra aktører og publikum ble arrangementet gjennomført den 14. oktober, og det må betegnes som en stor suksess.

Det var opptog gjennom hele Fjellveien, ordføreren var til stede i fulle ponitifikalier, det var gode, gammeldagse «kjøler», der var salgsboder og musikkorps og massevis av mennesker – der var rett og slett «liv og spell». Og festen ble avsluttet med dans på Mulebanens grus både med og uten paraply.

En annen suksess var Bergensdagene i september 1985 som en komité bestående av HANS-JOHAN HALSVIK, formann, KJELL TOTLAND og ELNA KARIN MIKKELSEN tok initiativet til. Med seg hadde de også TORLEIV MOKLEV. BORGE BERGGREN deltok i startfasen, men fratrådte på et tidlig tidspunkt. Arrangementet led nok noe på grunn av at værgudene ikke var udelt samarbeidsvillige, men det skaffet Varegg rundt 50.000 kroner i kassen. Bergensdagene er trolig forløperen til det vi i dag kaller Sommer-Bergen. Samme år som gubbene jobbet med Bergensdagene, stiftet de turneringen «Grand old boys» på Mulebanen. Den går fremdeles.

I 1980-årene var medlemmer av gubbelaget involvert i planer

*Gubbelaget på Fløyen med Lade-
gården sykehjem.*

Idrettslaget Vareggs arkiv

om å bygge en idrettshall på Meyermarken. Tanken var å legge idrettsareal under en terrasse og gruppere leiligheter for eldre i en randbebyggelse rundt. Et kommunalt nei satte stopper for videre utvikling.

Flyttejobber, potetsalg, vedsalg, butikk i Stølegaten i midten av sekstiårene, distribusjon av telefonkataloger, jobber her og der og overalt for å få penger – Idrettslaget Varegg har vært og er borti det meste, og gubbene, som jo i høy grad også er medlemmer av idrettslaget, har en hånd med. Gubbelaget har opprettet et fond som ved begynnelsen av 1997 var på vel 60.000 kroner etter at idrettslaget hadde fått overført en jubileumsgave på 50.000 kroner. Dersom gubbelaget skulle bli oppløst, tilfaller fondsmidlene i sin helhet Idrettslaget Varegg.